

# **Controleprotocol**

## **Subsidieverantwoording Nierstichting Nederland**

**Bijbehorend bij de Subsidievoorwaarden Nierstichting Nederland (versie 1 januari 2017) ten behoeve van de accountantscontrole van subsidieverantwoordingen**

*Versie d.d. 7 november 2016*

## INHOUD

I	Uitgangspunten	3
II	Onderzoeksaanpak	4
III	Accountantsproduct	6
	Bijlage A: Model Controleverklaring	7

## I. UITGANGSPUNTEN

### **Achtergrond**

Nierstichting Nederland geeft in haar subsidievoorwaarden, toekenningsbrieven en eventuele aanvullende financieringsovereenkomsten (grant agreements) voorschriften aan de Gesubsidieerden over de besteding van subsidiegelden en de verantwoording daarover.

Dit controleprotocol is opgesteld om de verwachte werkzaamheden van de Accountant, als bedoeld in 'Subsidievoorwaarden Nierstichting Nederland' in het kader van de controle op de subsidieverantwoordingen nader toe te lichten.

### **Doelstelling**

De Accountant verricht zijn onderzoek conform de controlestandaarden, gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de verantwoording van de subsidiabele kosten geen onjuistheden van materieel belang bevat en voldoet aan de gestelde eisen. Deze eisen zijn ontleend aan de specifieke subsidievoorwaarden van het onderhavige project en worden in dit controleprotocol nader toegelicht. Dit controleprotocol beoogt richting te geven aan de onderzoeksaanpak en is niet een (uitputtend) werkprogramma.

Voor de indeling van het controleprotocol is aangesloten bij de Handreiking Controleprotocollen van de NBA (Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants).

### **Definities**

De termen Accountant, Gesubsidieerde, zoals gebruikt in dit controleprotocol zijn gedefinieerd in Artikel 1 van 'Subsidievoorwaarden Nierstichting Nederland'.

## II. ONDERZOEKSAANPAK

### Onderzoeksaanpak

De onderzoeksaanpak is de primaire verantwoordelijkheid van de Accountant. Dit controleprotocol beoogt dan ook niet een aanpak van de controle voor te schrijven. Veelal baseert de Accountant zich bij zijn onderzoek op een (risico)analyse van de administratieve organisatie en de interne controle rondom de financiële en projectadministratie van de aanvrager en komt op basis daarvan tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen. Aangezien deze aanpak leidt tot maatwerk per aanvrager is het voorschrijven van een aanpak niet mogelijk.

De Accountant voert zijn onderzoek uit in overeenstemming met Nederlands recht en dit controleprotocol. De Accountant maakt in zijn verklaring een duidelijke verwijzing naar dit controleprotocol.

Dit controleprotocol geeft nadere aanwijzingen, die de Accountant bij zijn onderzoeksaanpak moet betrekken. De met het onderzoek van de verantwoording belaste Accountant dient zorg te dragen voor een adequate onderzoeksaanpak en een op de cliëntsituatie toegesneden werkprogramma, waarbij aan de interne beheersing rondom de projectadministratie aandacht wordt geschonken en de controletolerantie zoals hierna vermeld in acht wordt genomen.

### Reikwijdte

In de verantwoording zijn voor afgeronde projecten de cumulatieve kosten opgenomen. Het onderzoek van de Accountant richt zich op de cumulatieve kosten van een afgerond project. Het controleobject van de Accountant betreft de eindverantwoording van de Gesubsidieerde bestaande uit een inhoudelijke verantwoording en een financiële verantwoording.

### Materialiteit

De controle is gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de verantwoording. Bij zijn oordeelsvorming streeft de Accountant naar een redelijke mate van zekerheid. Indien dit begrip ten behoeve van het gebruik van statistische technieken moet worden gekwantificeerd, moet worden uitgegaan van een betrouwbaarheid van 95%.

De controle dient dusdanig te worden gepland en uitgevoerd dat fouten van materieel belang worden geconstateerd. Teneinde een goedkeurende controleverklaring af te mogen geven is het noodzakelijk dat alle geconstateerde fouten die individueel of gezamenlijk van materieel belang zijn worden gecorrigeerd. Indien een correctie niet of niet afdoende wordt aangebracht dient dit tot uitdrukking te worden gebracht door het verstrekken van een verklaring anders dan een goedkeurende controleverklaring. Voor een adequate onderbouwing van het accountantsoordeel is het noodzakelijk dat de Accountant niet-gecorrigeerde fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert en in een foutentabel bij de financiële verantwoording voegt. Het verstrekken van een controleverklaring anders dan goedkeurend heeft invloed op het definitieve toekenningsbesluit.

### Controletolerantie

Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, de meest waarschijnlijke fout niet groter is dan één procent van de verantwoording. Als deze norm overschreden wordt, is de hieronder vermelde tabel van toepassing:

Tolerantie/strekking	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de verantwoording	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	% > 3% < 10%	≥ 10%	-

### Fouten

Tijdens de controle geconstateerde fouten dienen indien mogelijk door de instelling in de verantwoording te worden aangepast. Voor een adequate onderbouwing van het accountantsoordeel

is het noodzakelijk dat de accountant niet- gecorrigeerde fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert en in een foutentabel bij de financiële verantwoording voegt.

Van een fout in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek is gebleken dat een (gedeelte van) een post niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van de subsidievoorwaarden. Fouten worden in absolute zin opgevat, voor zover het de naleving van de subsidievoorwaarden betreft.

Van een onzekerheid in het onderzoek is sprake als er onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om een (gedeelte van een) post als goed of fout aan te merken. Kortom als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de subsidievoorwaarden. Bij fouten in de verantwoording kan onderscheid gemaakt worden in incidentele en structurele fouten.

Van een incidentele fout is sprake als het een toevallige fout betreft. Kenmerkend voor incidentele fouten is dat in principe geen herhaling optreedt van de geconstateerde fout. Van een structurele fout is sprake als de oorzaak van de fout is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een (zeker) herhalingskarakter (kunnen) optreden. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden in de controles.

## **Aandachtspunten voor de controle**

### *Rechtmatigheid*

De controle van de rechtmatigheid door de Accountant houdt een drietal concrete toetsingsvragen in:

1. Zijn de uitgaven tot stand gekomen binnen de grens van de goedgekeurde projectbegroting? Dit betekent dat de kosten tot maximaal de begroting per kostencategorie dan wel per kostensoort conform de toekenning/toekenningen in de verantwoording kunnen worden opgenomen.
2. Zijn de kosten tot stand gekomen in overeenstemming met de subsidievoorwaarden, de toekenningsbrief en, indien van toepassing, de aanvullende financieringsovereenkomst?
3. Als er sprake is van matchingvereiste conform de toekenningsbrief en/of financieringsovereenkomst dient gecontroleerd te worden dat ook aan dit aspect is voldaan.

### *Personele lasten*

Voor de controle van de personele lasten dient de Accountant kennis te nemen van de specifieke subsidievoorwaarden die gelden voor het te controleren afgeronde project. Hieronder wordt weergegeven welke werkzaamheden de Accountant moet verrichten in de verschillende situaties.

Indien de personele lasten zoals gespecificeerd in de goedgekeurde begroting van het project zijn gebaseerd op tarieven per fte, dan stelt de Accountant ten minste vast dat:

- De verantwoorde werkelijke personeelslasten van projectmedewerkers passen binnen de maximale subsidietoekenning. De Accountant verkrijgt hiertoe voldoende en geschikte controle informatie, bijvoorbeeld een contract met de projectmedewerker en aansluiting met een sluitende urenregistratie. Indien er geen urenregistratie is stelt de Accountant vast dat er een inspanningsverklaring van de projectmedewerker, getekend door zijn leidinggevende, aanwezig is waaruit blijkt dat deze medewerker voor het in de goedgekeurde begroting van het project gespecificeerde percentage fte werkzaam is geweest op het desbetreffende project tijdens de looptijd van het project.
- De projectmedewerkers werkzaam zijn geweest voor het project door middel van aansluiting met een gedegen en sluitende urenregistratie. Onder gedegen wordt verstaan dat de urenstaten tijdig (binnen een maand na afloop van de periode) zijn ingevuld en ondertekend door de medewerker en de leidinggevende.
- De projectmedewerkers niet langdurig ziek zijn geweest tijdens de looptijd van het project.

Als de personele lasten in de goedgekeurde begroting van het project zijn gebaseerd op uurtarieven, dan stelt de Accountant ten minste vast dat:

- Er een gedegen en sluitende urenregistratie ten grondslag ligt aan de verantwoorde uren. Onder gedegen wordt verstaan dat de urenstaten tijdig (binnen een maand na afloop van de periode) zijn ingevuld en ondertekend door de medewerker en de leidinggevende.

- De verantwoorde uurtarieven zijn gebaseerd op werkelijke personeelslasten van projectmedewerkers.
- De verantwoorde uurtarieven de in de toekenning genoemde maxima niet overschrijden.

*Kosten van materiaal, verbruiksartikelen en apparatuur*

De Accountant stelt ten minste vast dat de kosten besteed zijn in het kader van het project en in overeenstemming met de goedgekeurde begroting van het project en met de gespecificeerde kosten daarin, en dat de verantwoorde kosten zijn gebaseerd op onderliggende brondocumentatie. Onder brondocumentatie kunnen betaalde facturen worden verstaan. Daarnaast stelt de Accountant vast dat de kosten aansluiten op de projectadministratie.

### III. ACCOUNTANTSPRODUCT

#### **Controleverklaring**

Het onderzoek van de Accountant mondt uit in een controleverklaring. De Accountant hanteert hiervoor het van toepassing zijnde model dat in bijlage A bij dit controleprotocol is opgenomen.

In de controleverklaring wordt vermeld dat het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de nadere aanwijzingen van dit controleprotocol.

De Accountant waarmerkt de verantwoording.

De strekking van de controleverklaring anders dan goedkeurend kan zoals eerder in dit protocol en in de subsidievoorwaarden opgenomen van invloed zijn op de definitieve subsidievestiging.

Indien de Accountant een controleverklaring met een andere strekking dan een goedkeurende moet afgeven, laat hij deze verklaring zo goed mogelijk aansluiten op de indeling van het model zoals opgenomen in bijlage A.

## Bijlage A: Model Controleverklaring

### Controleverklaring ingevolge de eindafrekening van de financiering van het project [naam project]

#### Afgegeven ten behoeve van Nierstichting Nederland

##### *Opdracht*

Wij hebben de door ons gewaarmerkte eindafrekening ingevolge het project [naam project] van [naam instelling] te [statutaire vestigingsplaats]<sup>1</sup> over [periode/jaar] gecontroleerd. De eindafrekening/projectverantwoording met bijlagen is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de instelling op basis van het Controleprotocol Subsidieverantwoording Nierstichting Nederland d.d. 3 maart 2016.

##### *Werkzaamheden*

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht en het Controleprotocol Subsidieverantwoording Nierstichting Nederland. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van relevante gegevens.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

[Bevindingen (indien van toepassing)  
...]

##### *Oordeel*

Naar ons oordeel is de eindafrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met het Controleprotocol Subsidieverantwoording Nierstichting en de overige aanwijzingen. Dit impliceert dat:

- de eindafrekening op zodanige wijze is opgesteld dat deze inzicht geeft in de gemaakte kosten in relatie tot de ingediende en goedgekeurde begroting;
- ten behoeve van de voor vergoeding in aanmerking komende kosten een afzonderlijke (project)administratie is gevoerd ter zake waarvan alle gemaakte kosten aan de hand van administratieve bescheiden controleerbaar zijn;
- de in de eindafrekening opgenomen kosten juist zijn en de besteding heeft plaatsgevonden overeenkomstig het doel van de financiële steun zoals aangegeven in de toekenningsbrief d.d. [datum toekenningsbrief] [en mogelijk daaropvolgende brieven met aanpassingen, data ] .

##### *Overige aspecten - beperking in het gebruik (en de verspreidingskring)*

De verantwoording en onze verklaring daarbij zijn uitsluitend bedoeld voor de leiding van de instelling ten behoeve van de verantwoording aan Nierstichting Nederland en kunnen derhalve niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

Plaats, datum

Ondertekening [Handtekening, naam]